

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul Național de Coregrafie

„Aprob”

Directorul Colegiului Național de Coregrafie

09.12.2021

Curriculumul modular
F. 05.O. 010 Istoria artelor I

Specialitatea:

21590 Coregrafie

Calificarea:

265303 Balerin

Chișinău 2021

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul finanțării Uniunii Europene

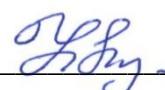

Autor:

Eugen Girneț – *Maestru în Arte, grad didactic superior.*

Aprobat de:

Consiliul profesoral al Colegiului Național de Coregrafie

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "G. Gîrneț".

09.12.2021

Recenzie:

1. Mindris Eliade Cristian, profesor și istoric balet;
2. Guțu Zoia, doctor în artă, profesor universitar AMTAP

Adresa curriculei pe internet:

Portalul național de învățământ profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-naționale>

Cuprins

<u>I. Preliminarii</u>	4
<u>II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională</u>	5
<u>III. Competențele profesionale specifice modulului</u>	5
<u>IV. Administrarea modulului</u>	6
<u>V. Unitățile de învățare</u>	6
<u>VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare</u>	8
<u>VII. Studiu individual ghidat de profesor</u>	8
<u>VIII. Lucrările practice recomandate</u>	9
<u>IX. Sugestii metodologice</u>	10
<u>X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale</u>	12
<u>XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii</u>	16
<u>XII. Resursele didactice recomandate elevilor</u>	16

I. Preliminarii.

Obiectul de bază al studierii cursului “Istoria artelor” constituie asimilarea de către elevi a principalelor etape de dezvoltare ale artei coregrafice și a valorilor spirituale ale acestui gen de artă. Cursul este constituit din descrierea vieții și creației a marilor coreografi activitatea cărora a determinat evoluția artei coregrafie. Un loc aparte ocupă analiza celor mai valoroase opere coregrafice. Arta interpretativă este prezentată în contextul participării dansatorilor vestiți în montări valoroase. Performanțele predării artei coregrafice, starea criticii artistice se reflectă în prelegeri care anticipă studierea perioadei respective. Prelegeri magistrale se proiectează conform principiului de la general la particular. La început se caracterizează principalele evenimente sociale și politice, apoi cele culturale și artistice: performanțele muzicale, teatrale, estetice etc. În continuare se analizează evenimentele artei coregrafice și tendințele generale de dezvoltare a teatrului de balet. În cadrul analizei creației maieștrilor de balet se evidențiază următoarele aspecte: descrierea epocii, școli artistice, activitatea interpretativă, debuturi coregrafice, creații principale, evoluția creației, analiza spectacolelor, estetica creației coregrafilor (alegerea subiectelor, problematica, particularitățile structurării scenariilor, mijloace de exprimare, tradiții și inovații în creații), activitatea pedagogică, viziuni conceptuale etc. Analiza complexă a creației coregrafice depinde de existența materialului intuitiv-literatura respectivă, materiale video, ilustrații, picturi etc. În cadrul cursului este nevoie de respectat linia logică a dezvoltării teatrului de balet - renovarea tematicii, subiectelor, ideilor; modificări în dramaturgie, muzică, scenografie, coregrafie, precum și evoluția tehnicii mijloacelor și formelor ale artei coregrafice.

Predarea cursului “Istoria artelor” este un proces creativ, deoarece fixează numai repere principale în dezvoltarea artei coregrafice, ceea ce permite o varietate în realizarea procesului educațional. Tematica seminarelor este determinată de profesori. În cadrul studierii creației unui maestru de balet se recomandă să fie analizat cel mai valoros spectacol montat de acesta. Profesorul are dreptul să modifice consecutivitatea studierii operelor coregrafilor, în cadrul aceeași perioadă. Aceasta se referă și la studierea materialului despre marii artiști, care pot fi inclusi în prelegerea magistrală. Pedagogul în cadrul cursului variază conținutul informațional și cel formativ, plasând accentul pe analiza, generalizare, deducere, rezolvare de probleme etc. Studierea procesului dezvoltării artei coregrafice este orientată spre formarea la studenți perceptiei analitice a operelor coregrafice și a capacitaților de evaluare valorice a artei coregrafice.

Finalitatele cursului de Istoria dansului constituie identificarea și utilizarea corectă a cunoștințelor și abilităților obținute în perspectiva formării specialistului în domeniu cu calificarea de balerin.

II. Motivația, utilitatea cursului pentru dezvoltarea profesională

Istoria artelor, ca unitate de curs este disciplina care se regăsește ca domeniu de cunoaștere, metodologie și ideologie în toate disciplinele de specialitate și cele fundamentale.

Istoria artelor constituie baza estetică, conceptuală pentru studierea și cunoașterea celorlalte discipline din domeniul de educație Arte, incluse în Planului de învățământ (2021). La rândul lor, disciplinele coregrafice (dans clasic, dans de caracter, dans duet și contemporan) oferă cunoașterea și posibilitatea aplicării adecvate a diverselor noțiuni de limbaj coregrafic necesare pentru analiza și aprecierea creațiilor coregrafice.

Misiunea strategică a cursului este de a contribui la definirea personalității artistice a viitorului artist de balet și om de cultură prin asigurarea unui suport teoretic adecvat și stabilitatea pregătirii practice de specialitate tuturor elevilor indiferent de specializarea ce urmează a fi aleasă. Conștientizarea dezvoltării artei coregrafice ca un fenomen cultural de mare complexitate este absolut necesară pentru înțelegerea și gestionarea conceptelor artistice, contribuie la formarea și consolidarea competențelor profesionale ce vor permite absolvenților atât însерarea pe piața muncii cît și continuarea studiilor prin programele de licență, masterat și doctorat.

Studierea originii și dezvoltării genurilor coregrafice, a diverselor curente și stiluri artistice, a tradițiilor coregrafiei naționale și mondiale din perspectiva raporturilor interdisciplinare și transdisciplinare permite o abordare mai amplă și o cunoaștere aprofundată a creației coregrafice în diferite epoci istorice. Pentru viitorii artiști de balet profesioniști aplicarea cunoștințelor și abilităților obținute în cadrul studierii istoriei dansului devine o necesitate obiectivă în formarea lor ca specialiști calificați. Orizontul artistic larg, repertoriul variat și adecvat potențialului interpretativ propriu îi va permite Tânărului balerin integrarea în colective artistice, ansambluri coregrafice, participarea la concursuri naționale și internaționale.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei:

CS.1 Explorarea istorico-stilistică și structurală a fenomenului coregrafic;

CS.2 Utilizarea terminologiei de specialitate;

CS.3 Receptarea specializată a lucrărilor coregrafice ;

CS.4 Analiza creațiilor coregrafice.;

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Total	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite		
		Contact direct		Lucrul individual				
		Prelegeri	Practică/seminar					
V	60	30	-	30	examen	2		

V. Unitățile de învățare

Unități de competențe	Unități de conținut	Abilități
1. Baletul european de la începuturi până la sf. sec XIX.		
<p>1. Cunoașterea termenilor de specialitate cu aplicabilitate în analiza, comentarea și aprecierea creațiilor coregrafice.</p> <p>2. Înțelegerea concepției renascentiste, clasice și iluministe despre dramaturgie și spectacolul de balet.</p> <p>3. Valorificarea contribuției personalităților marcante în procesul schimbărilor sociale și de mentalitate prin prisma evoluției artei coregrafice.</p>	<p>Dansul în epoca primitivă.</p> <p>Dansul, ca parte componentă a ritului religios.</p> <p>Clasificarea dansului în Grecia Antică și teatrul antic grec.</p> <p>Corelația dans pantomimă în Grecia și Roma antica.</p> <p>Arta coregrafică a Evului Mediu- aspecte generale;</p> <p>Scenetele dansante-Moresca.</p> <p>Cultura coregrafică renascentistă;</p> <p>Apariția noilor genuri coregrafice. Liberalizarea dansului;</p> <p>Începutul educației Genurile</p>	<p>1. Descrierea/caracterizarea termenilor de specialitate cu aplicabilitate în analiza, comentarea și aprecierea creațiilor coregrafice.</p> <p>2. Utilizarea termenilor de specialitate în descrierea acțiunii spectacolului coregrafic.</p> <p>3. Specificarea tipurilor de spectacol coregrafic.</p> <p>4. Exprimarea opiniei față de activitatea personalităților din istoria teatrului coregrafic.</p> <p>5. Identificarea schimbărilor</p>

	<p>4. Aplicarea unor tehnici de analiză a textului coregrafic și de spectacol coregrafic.</p> <p>5. Operarea cu elemente de limbaj specific în abordarea lucrărilor coregrafice.</p> <p>6. Identificarea tendințelor moderne în coregrafiea contemporană.</p> <p>7. Integrarea abilităților organizatorice, interpretative, creative în cadrul proiectelor cultural-artistice.</p> <p>8. Înțelegerea evoluției genului coregrafic în sec. XXI.</p> <p>9. Determinarea izvoarelor dansului și clasificarea dansului în epoci diverse;</p> <p>10. Identificarea principiului cronologic;</p>	<p>coregrafiei laice; Devenirea dansului- spectacol; 7. Izvoarele baletului european. Arta italiană la curtea franceză.</p> <p>Ludovic al XIV și epoca clasicismului în artă. 8. Academia Regală de dans. Codificarea limbajului dansului clasic.</p> <p>9. Apariția noilor genuri teatrale - comedie-balet, tragedie-balet, opera-balet, pantomimă-balet, create de Moliere, Lully, Rameau, Gluck.</p> <p>10. Marii artiști ai perioadei clasicismului.</p> <p>11. Baletul european în epoca iluminismului;</p> <p>Scrisori despre dans și balete de J.G. Noverre- tratat de bază pentru fundamentarea baletului</p> <p>12. Autonomizarea spectacolului de balet – crearea baletului de acțiune;</p> <p>Apariția noțiunii de dramaturgie coregrafică.</p> <p>Creatia coregraflor iluminismului: J. Noverre, F. Hilferding; G. Angiolini; J. Weavers; J. Dauberval, S. Vigano, Ch. Didlo.</p> <p>Creația lui Jean Dauberval. Problematica comicului în balet;</p> <p>Importanța scenariului în dramaturgia coregrafică;</p> <p>„La fille mal gardee” 1789-cel mai longeviv balet comic; Versiuni în coregrafie mondială.</p> <p>13. Romantismul - curent artistic. Definiția eroului romantic;</p>	<p>vizibile din istoria teatrului coregrafic.</p> <p>6. Analiza perioadelor și operelor coregrafice.</p> <p>7. Formularea concluziilor personale și argumentarea ideilor asupra operelor coregrafice.</p> <p>8. Identificarea și argumentarea transformărilor produse în istoria teatrului coregrafic.</p> <p>9. Identificarea specificului mișcării iluministe în țările europene, evoluția dramaturgiei și organizarea spectacolelor de balet.</p> <p>10. Identificarea schimbărilor vizibile din istoria teatrului coregrafic.</p> <p>11. Exprimarea clară și argumentată a opiniei proprii privind promovarea valorilor naționale și universale.</p> <p>12. Explicarea cauzelor schimbărilor survenite pe parcursul epocii contemporane.</p> <p>13. Analizarea primelor tratate coregrafice în perioada renașterii.</p> <p>14. Determinarea influenței teoreticienilor italieni asupra dezvoltării tehnicii interpretative în Europa.</p> <p>15. Caracterizarea evoluției baletului din Italia, la curtea regală franceză.</p> <p>16. Analiza structurii baletelor vizionate, Formularea temelor abordate.</p> <p>17. Identificarea dansului cu și</p>
--	--	--	--

	<p>Romantismul în teatrul de balet. Apariția noilor forme și mijloace de expresie;</p> <p>Creația lui F. Taglioni și A. Bounonville;</p> <p>Baletul "Silfida", versiunile F. Taglioni 1831 și A. Bournonville 1836. Apariția dansului simfonic;</p> <p>Corelația dans-pantomimă la coregrafii romantismului;</p> <p>Creația coregraflor Julles Perrot, Jean Coralli, Joseph Mazilier;</p> <p>Baletul romantic - „Giselle”.</p> <p>Dramele coregrafice – baletele „Esmeralda” și „Corsarul”.</p> <p>Mari balerine ale romantismului: Marie Taglioni, Fanny Elsler, Carlota Grisi, Lucile Grahn, Fanny Ceritto.</p> <p>14. Teatrul coregrafic european în a II-a jumătate a sec. XIX;</p> <p>Creația lui Arthur Saint-Leon;</p> <p>Baletul Coppelia - apusul epocii romantice.</p> <p>15. Declinul și criza baletului vest-european;</p> <p>Apariția noilor genuri distractive balet-feerie, muzic-hall, cabaret și teatrelor varieté;</p> <p>Baletul rus de la începuturi pâna a Revoluția din 1917.</p>	<p>fără acțiune parcursivă.</p> <p>18. Distingerea comicului în coregrafie .</p> <p>19. Elucidarea evoluției comicului în baza versiunilor baletului „La fille mal gardee” și a altor balete comice.</p> <p>20. Identificarea caracteristicilor stilistice ale manifestărilor artistice în perioada romantică..</p> <p>21. Analiza procesului de dezvoltare a tehnicii interpretative în arta baletului.</p> <p>22. Descrierea formelor coregrafice utilizate de coreografi în diverse perioade;</p> <p>23. Analiza și compararea interpretativă a artiștilor de balet.</p> <p>24. Delimitarea compartimentelor coregrafice, dramaturgice și regizorale în cadrul spectacolului de dans/balet.</p> <p>25. Analiza formelor coregrafice în baletele sec. XIX prin prisma specificului stilurilor din această perioadă.</p> <p>26. Identificarea noilor forme în baletele romanticilor.</p> <p>27. Formularea temelor abordate în fiecare spectacol aparte.</p> <p>28. Descrierea elementelor principale caracteristice, fabulei și subiectului baletelor în diverse perioade (iluminism/romantism).</p> <p>29. Descrierea creației balerinelor epocii</p>
--	--	--

	<p>romantismului.</p> <p>30. Receptarea baletelor cu și fără subiect.</p> <p>31. Caracterizarea atmosferei teatrale în a II jum. a sec XIX.</p> <p>32. Analiza evenimentelor istorice și influența lor asupra dezvoltării artei coregrafice.</p> <p>33. Elucidarea trăsăturilor caracteristice creației lui Fillip Taglioni, Julles Perrot, Jean Coralli, Joseph Mazilier A. Bournonville.</p> <p>34. Analiza comparativa a diverselor versiuni de dansuri/balete clasice. Subtilități interpretative;</p> <p>35. Descrierea și compararea temelor, ideilor, eroilor romântici personajelor baletelor epocii romântice și clasice în creațiile de valoare.</p> <p>36. Aprecierea noilor mijloace expresive.</p>
--	---

<p>16. Dansul în jocurile și ritualurile Rusiei vechi. Simbioza cântec-dans. Temele și caracterele primelor spectacole de balet ruse; Importanța reformei lui Petru I în dezvoltarea coregrafiei ruse; Începutul educației coregrafice profesioniste în Rusia. J.B. Lande. Apariția și dezvoltarea baletului cu subiect în Rusia; Creația lui Marius Petipa ca sinteză a evoluției teatrului coregrafic european ai sec. XVIII-XIX; Colaborarea lui Marius Petipa cu P. I. Ceakovsky. Reforma muzicii pentru spectacolele de balet; Mihail Fokin, artist, pedagog, coregraf și reformarea teatrului de balet. M. Fokin coregraful principal al primelor stagiuni. Baletele create de M. Fokin în antrepriza lui Deaghilev. Viața și activitatea lui S. Deaghilev. Stagiunile baletului rus la Paris; Creația lui Vaslav Nijinskii, ca artist și coregraf. Importanța creației lui V. Nijinskii în dezvoltarea artei coregrafice a sec. XX. Marii artiști de balet la intersecția veacurilor- M. Kșesinskaia, A. Pavlova, T. Carsavina, M. Fokin, V. Nijinschii.</p>	
--	--

	<p>Creația coregrafică a lui George Balancin. Noțiuni de dramaturgie muzicală în coregrafie.</p> <p>Balete cu și fără subiect, dezvoltarea artei baletului în SUA</p> <p>17. Premisele apariției dansul modern.</p> <p>Creația Isadorei Duncan, Mary Wigman și Marta Graham.</p> <p>Coregrafii stilului modern.</p> <p>18. Prima jumătate a secolului XX.</p> <p>Caracteristica generală a artelor și culturii Uniunii Sovietice în I-a jumătate a sec. XX.</p> <p>Evoluția și protagoniștii dram-baletului rus.</p> <p>Creația marilor artiști în a II-a jum. a sec. XX</p> <p><i>Baletele lui Yurii Grigorovici și I. Beliskii. Dezvoltarea baletelor simfonice;</i></p> <p><i>Baletele lui: O. Vinogradov, V. Elizariev, B. Eifman, Gh. Covtun.</i></p>	
--	---	--

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. ord.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/seminar	
1	2	3	4	5	6
1.	Baletul european de la începuturi pâna la sf. sec XIX.	10	5	-	5
2.	Apariția noțiunii de dramaturgie coregrafică.	10	5	-	5
3.	Baletul rus de la începuturi pâna la Revoluția din 1917.	20	10	-	10
4.	Balete cu și fără subiect, dezvoltarea artei baletului în SUA.	20	10	-	10
	Total	60	30	-	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Baletul european de la începuturi pâna la sf. sec XIX.			
1.1.Particularitățile unității de curs Istoria artelor coregrafice . 1.2. Structura cursului.	Proiect individual: Principalele etape a evoluției artei coregrafice în aspect istorico-cronologic	Prezentare publică	Săptămâna 1-4
2. Apariția noțiunii de dramaturgie coregrafică.			
2.1 Creatia coregrafilor iluminismului, romantismului. 2.2 Importanța scenariului în dramaturgia coregrafică	Referat: Sistematizarea noțiunilor de limbaj coregrafic	Prezentare publică	Săptămâna 5-7

3. Baletul rus de la începuturi pâna la Revoluția din 1917.			
3.1. Apariția și dezvoltarea baletului rus. 3.2. Începutul educației coregrafice profesioniste în Rusia.	Eseu: Specificarea genurilor coregrafice	Prezentarea rezultatelor	Săptămâna 8-12
4. Balete cu și fără subiect, dezvoltarea artei baletului în SUA.			
4.1 Coregrafii stilului modern. 4.2. Stilurile dansului scenic în reprezentările teatrale.	Comunicare: Recunoașterea și analiza stilului coregrafic.	Prezentarea comunicării	Săptămâna 13-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice
1.	Baletul european de la începuturi pâna la sf. sec XIX.	<i>Studiu de caz:</i> Clasificarea principiilor de analiză a lucrărilor coregrafice.
2.	Apariția noțiunii de dramaturgie coregrafică.	<i>Fișă de lucru:</i> Aprecierea criteriilor de dezvoltare a limbajului coregrafic
3.	Baletul rus de la începuturi pâna la Revoluția din 1917.	<i>Eseu:</i> Sistematizarea genurilor coregrafice.
4.	Balete cu și fără subiect, dezvoltarea artei baletului în SUA.	<i>Referat:</i> Conceptul estetic al artei coregrafice.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul disciplinar la Istoria artelor are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea Balerin .

Metodele predării-învățării acestei discipline presupune folosirea unor precedee și tehnici care îl implică pe elev în procesul de studii, urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare.

Curriculum la Istoria artelor propune profesorului să fundamenteze la nivel teoretic și practic orizontul cultural al viitorilor tineri artiști de balet. Specificul disciplinei impune o abordare tematică și o tratare tradițională cronologică. Conținuturile obligatorii urmează în succesiunea lor istorică, diversificându-se în teme monografii. Analiza partițiilor coregrafice și vizionarea spectacolelor de balet fiind o condiție indispensabilă pentru formarea profesională și însușirea procesului de evoluție a creației coregrafice în funcție de stilurile și epociile studiate.

Sugestiile metodologice cuprind recomandări specifice disciplinei Istoria artelor privind metodologia de aplicare a Curriculumului, proiectarea și realizarea demersului didactic. Sunt incluse propuneri de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare cu privire la deplasarea accentelor de pe conținuturi pe competențe. Strategiile didactice sunt orientate spre eficiență maximă a instruirii și *asigurarea calității* procesului de studii.

În vederea asimilării lexicului și operării cu limbajul specific disciplinei și a contextului istorico-stilistic, conform principiului *învățare prin acțiune* curriculum îmbină latura teotetică cu cea aplicativă prin:

- folosirea unor tehnologii variate de informare și de cercetare coregrafică;
- utilizarea materialelor vizuale orientată către conștientizarea elementelor de limbaj și expresie, în funcție de epocile studiate;
- analiza spectacolelor coregrafice și a materialelor de specialitate (diverse surse de informație de la carte, dicționar la internet);
- apelarea la tehnici de informare permite elevului selectarea și stocarea diverselor date din domeniul teatrului, muzicii, literaturii, artelor plastice, etc. În același timp, cu ajutorul TIC pot fi dezvoltate abilitățile de executare a operațiunilor de notație coregrafică și de probe componistice.

Flexibilitatea de opțiune a cadrului didactic în raport cu demersul metodologic se va reflecta în alegerea materialului coregrafic ce urmează a fi vizionat și studiat, în selectarea bibliografiei în funcție de individualitatea fiecărui elev sau grup de elevi cu preocupări și interese convergente.. La finalizarea studiilor absolventul va putea comunica propriile opțiuni, să formuleze judecăți avizate și argumentate prin limbaj de specialitate.

Pentru realizarea scopului major al disciplinei sunt utilizate metode interactive de predare – învățare care îmbunătățesc calitatea procesului de instruire, având un caracter activ – participativ. Demersul educațional va fi centrat pe elev, care este considerat partener al cadrului didactic, fiind implicat în realizarea activităților ce conduc la formarea competențelor profesionale.

În procesul de predare-învățare pentru atingerea *competențelor disciplinare* sunt recomandate diverse metode și tehnici - explicația, prezentarea materialelor video, ilustrarea fragmentelor coregrafice. Elevii vor realiza sarcini individuale și în grup în scopul aprecierii fragmentelor coregrafice și analizei teoretice a lucrărilor studiate.

Unitatea de curs include 60 de ore (30 de ore de contact direct, 30 ore de studiu individual). Orele de *contact direct* prevăd activitatea profesorului într-un mod creativ, utilizând mijloace de învățare moderne, interactive, diferite forme de lecții (de predare a noului material, de comunicare, de control etc.) având ca scop niște rezultate scontate la finalizarea programului de pregătire profesională. Cunoștințele obținute la orele de contact direct se vor consolida în cadrul *studiului individual* prin realizarea unui sir de lucrări scrise (referate, eseuri, fișe de lucru), exerciții de analiză și sinteză a temelor studiate, prezentări publice a rezultatelor obținute etc.

Noua viziune curriculară permite profesorului o abordare metodică flexibilă la nivel teoretic și practic, care se va reflecta în selectarea demersului metodologic, a cailor și mijloacelor utilizate.

De menționat, că adevăratul contact cu arta coregrafica ca și cea teatrală se face în sălile de teatru, suportul electronic fiind doar o alternativă modernă la veritabila întâlnire nemijlocită cu creațiile coregrafice.. La finalizarea studiilor absolventul va putea comunica propriile opțiuni și va formula judecăți avizate și argumentate.

În scopul realizării *competențelor specifice* se recomandă utilizarea diverselor metode didactice: discursul, prelegerea, descrierea, dialogul didactic argumentativ, conversația euristică, discuția colectivă etc.

Pentru eficientizarea acestui proces se propune utilizarea activităților centrate pe acțiunea elevilor: problematizarea, braitstormingul, ciorchinele, studiul de caz, exerciții mixte și altele.

Problematizarea presupune crearea unor situații-problemă care să determine elevii să restructureze și să completeze unele cunoștințe anterioare în vederea soluționării noilor situații pe baza experienței și a efortului personal. Problemele pot fi:

- de identificare,
- de explicare,
- de demonstrare.

Braistorming constituie o metodă eficientă pentru generarea în grup a ideilor într-un interval de timp scurt, prin care se stimulează gândirea și imaginația elevilor. Braistormingul scris este mai eficient decât cel oral, deoarece la el îndrăznesc și cei timizi. Metoda este caracterizată de mai multe variabile, printre care: o atmosferă relaxantă, libertatea exprimării ideilor, jocul creativ.

Ciorchinele este o strategie de găsire a căii de acces la propriile cunoștințe, înțelegeri legate de o anumită temă. Ciorchinele este un tip de *Braistorming* care reprezintă o modalitate de a construi sau a realiza asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor. Tehnica ciorchinelui presupune plasarea în centru conceptul de referință, iar în jurul lui se va plasa concepțele conexe și ideile derivate. Realizarea lui presupune comparații, raționamente, clasificări, ierarhizări.

Etapele realizării ciorchinelui:

1. Prezentarea cuvântului –cheie sau a propoziției-nucleu;
2. Explicarea regulilor pe care le presupune tehnica;
3. Realizarea propriu-zis a ciorchinelui;
4. Reflexia asupra ideilor emise și conexiunilor realizate.

Studiul de caz – metoda de confruntare directă a participanților cu o situație din viața reală, autentică, având un pronunțat caracter activ și evidente valențe euristice și aplicative. Această metodă urmărește realizarea contactului elevilor cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu dat și testarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite și a capacitaților formate în situații-limită.

Pentru ca o anumită situație să poată fi considerată și analizată precum un «caz», ea trebuie să aibă anumite particularități:

- să aibă relevanță în raport cu obiectivele activității;
- să fie autentică;
- să fie motivant, să suscite interes din partea participanților;

- să aibă valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice, etice

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea constuieste o dimensiune importantă al procesului de învățare, întrucât furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acesteia. Alături de predare și învățare evaluarea constituie o componentă operațională fundamentală a procesului de învățământ, care urmărește progresul elevului în domeniul instruirii muzicale la nivel de formare a competențelor profesionale.

Evaluarea reprezintă o activitate de măsurare, interpretare și apreciere a achizițiilor și rezultatelor obținute de elevi.

Funcțiile pedagogice ale evaluării sunt :

- *de constatare* și apreciere a performanțelor școlare, verificarea rezultatelor la anumite intervale de timp, pe criterii constataitive prin sistemul de notare;
- *de diagnosticare*, bazată pe verificarea și interpretarea rezultatelor pe criterii calitative asupra dificultăților de învățare;
- *de prognosticare* – oferă sugestii pentru deciziile ce urmează a fi luate în scopul ameliorării procesului instructiv-educativ;
- *de feedback* continuu care asigură îmbunătățirea permanentă a instruirii;
- *de formare* la elevi a unei imagini de sine și a unei capacitați autoevaluative;
- *de apreciere* a eficienței proceselor de instruire prin optimizarea raporturilor dintre rezultatele obținute, resursele utilizate și calitatea procesului de instruire

Strategiile de evaluare trebuie concepute astfel, încât să solicite elevilor eforturi intelectuale și practice-acționale. Structura actului evaluativ cuprinde următoarele trei etape:

1 – *verificarea* - presupune colectarea de informații referitoare la nivelul performanțelor școlare prin aplicarea unui ansamblu de strategii, metode tehnici și procedee de instruire;

2 – *măsurarea*, care se referă la acordarea unei semnificații cantitative caracteristicilor calitative;

3 – *notarea* presupune precizarea semnificației atribuite prin măsurare. Notarea este o acțiune a cadrului didactic de apreciere prin note școlare a progresului realizat de elevi.

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe generează o **structură continuă a evaluării, realizată prin evaluare inițială, formativă și sumativă**.

Inițială – se realizează în faza inițială în scopul aprecierii cunoașterii nivelui de la care pornește procesul de instruire.

Formativă (continuă) – constă în formare permanentă a competențelor reflectate în standardele educaționale și ameliorarea rezultatelor școlare pe tot parcursul programului de învățare.

Sumativă (finală) – se va realiza la sfîrșitul fiecărei teme și la sfîrșitul semestrului. Vor fi apreciate abilitățile elevului de a efectua concluzii cu privire la specificul stilistic, conceptual și de gen a creațiilor studiate; de a analiza conținutul de imagini și structura lucrărilor muzicale. Evaluarea sumativă are drept scop dezvoltarea la elevi a capacitațiilor de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor.

Metode de evaluare sunt considerate căile prin care profesorul oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpînire a cunoștințelor, de formare a capacitațiilor prin utilizarea unei diversități de instrumente adecvate scopului urmărit. Metodele de evaluare sunt împărțite în două categorii:

- **tradiționale**
- **alternative sau complementare**

Metode tradiționale

1. Probele orale:

- a) conversația de verificare (prin întrebări și răspunsuri conform biletelor/testelor);
- b) cu suport vizual;
- c) redarea (repovestirea);

2. Probele scrise:

- a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunțată);
- b) activitatea de muncă independentă în clasă;
- c) lucrarea de control (anunțată);
- d) tema pentru acasă;

3. Probele practice:

- a) executarea unor sarcini;
- b) interpretarea temelor coregrafice-studiate;
- c) aprecierea fragmentelor coregrafice-cu utilizarea TIC;
- d) întocmirea unor schițe, grafice;

Examenul - o formă de totalizare a evaluării sumative, care include probe de testare finală (fișe de evaluare și răspuns oral conform întrebărilor din bilete, test- coregrafic).

Un loc important în procesul de evaluare îi va reveni evaluării studiului individual al elevului care se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite.

Nota finală la unitatea de curs se constituie ca media de la evaluarea curentă (nota semestrială) și a notei de la examen. Evaluarea curentă constituie 60% din nota finală, respectiv nota de la examen constituie – 40%.

Nota de la evaluarea curentă se calculează ca media aritmetică (cu zecimale) a notelor obținute în cadrul orelor atât la contact direct cât și la studiul individual.

Metode alternative sau complementare (portofoliul, proiect, studiu de caz)

Este de preferat ca rezultatele să fie analizate cu clasa de elevi, pentru ca profesorul să poată formula observații, aprecieri și concluzii.

Pe baza analizei activității elevilor și a rezultatelor obținute de ei în cadrul investigației, profesorul poate acorda note, valorificând funcția evaluativă a investigației.

Realizarea evaluării permite o apreciere obiectivă a cunoștințelor și competențelor elevilor precum și a progreselor înregistrate de aceștia.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințele față de sălile de curs

Dotarea cu : -sală de studii

-calculator, projector MM, ecran de proiectare

Mijloace de învățământ

- reprezentări vizuale (imprimări ale lucrărilor coregrafice studiate)*
- reprezentări mixte: manuale, cărți și reviste de specialitate, îndrumări metodice, ghiduri practice.*

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resurse
1.	Coroliov Elfrida, Aga Nicolae Enciclopedie „Baletul moldovenesc,,
2.	Хореографическое искусство Молдавии Кишинев. 1970
3.	Спектакль. Балетмейстер. Танцовщик. Кишинев. 1977
4.	Ранние формы танца. Кишинев. 1977Творчество артиста балета. Кишинев. 1983
5.	Молдавский народный танец. В соавторстве с В. Курбетом и М. Мардарем. Москва. 1984.
6.	Унде жоакэ молдовений Кишинэу. 1989
7.	Молдавский балетный театр. Кишинев. 1990
8.	Танец и художественная культура. Минск.1997
9.	Петр Леонарди. Жизнь и судьба. Кишинев .2002
10.	Театр и время. Кишинев. 2006
11.	Teatrul Național de Operă și Balet. Coautorul A. Dănilă. Chișinău. 2007

12.	Teatr. Классика. Стиль Кишинев. 2011
13.	Baletul moldovenesc. Ediție Enciclopedică. Chișinău. 2015
14.	OLIOVA, Е. Палеолитическое искусство Карпато-Днестровского региона.: Археология, тнография и антропология Евразии. Новосибирск. 2011, 1(45). С. 34-42. УДК 903.2.
15.	V.Krasovskaia Istoria russcogo baleta. Iscusstvo Leningrad 1975
16.	Avgust Burnonville Moscva'' Raduga''1983
17.	Russkii Baletnii Teatr, V. Krasovscaia
18.	Balet. Enceclopedie, 1981.
19.	Bahruşin I. Baletî Chaikovscogo M 1940.
20.	Bejar M. Mgновение в jizni drugogo,1989.
21.	Vanslov V. Baletî Grigorovicea,1971.
22.	Lopuhov F. Șestideseat let v balete, 1966.
23.	Tovstonogov Zercalo stenî, Iscustvo 1984.
24.	Felizenshtein V,Iscustvo 1984.
25.	Zapadnoevropeiskii baletnii teatr, V. Krasovskaia 1979.
26.	Caraman-Fotea C.Ghid de balet.București 1973.
27.	Noverre J.G. Scrisori despre dans și balete. 1967
28.	https://www.youtube.com/watch?v=FavlCSD-als
29.	https://www.youtube.com/watch?v=9BPM6Ar5ZYc
30.	https://www.youtube.com/watch?v=BHBGIK4eqZo
31.	https://www.youtube.com/watch?v=hKwyR99K6_0
32.	https://www.youtube.com/watch?v=hKwyR99K6_0
33.	https://www.youtube.com/watch?v=0iA9fhfN2KQ
34.	https://www.youtube.com/watch?v=3HB_a1Ttce0
35.	https://www.youtube.com/watch?v=_rcW_yx9LEQ